איםתירי וזווא (שית מאה זווי וחד זווא) יד

אבעל השמר על התחתונה יאמר אביי ביהאי אבעל השמר אביי

מאן דבעי למחוי חתימות ידיה בבי דינא לא

לחוי בסוף מגילתא דלמא משכח לה אחר

וכתיב דמסיק ביה זוזי ותנן סיהוציא עליו

כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני

חורין ההוא בזבינא דאתא לקמיה דאביי

אמר ליה ניחזי לי מר חתימות ידיה דכי אתו

רבנן מחוו לי מעברנא להו בלא מכסא אחוי

ליה בריש מגילתא הוה קא נגיד ביה א"ל

יכבר קדמוך רבנן אמר אביי ימתלת ועד סכבר קדמוך

עשר לא לכתוב בסוף שימה דלמא מזייף

ובתב ואי איתרמי ליה "ניהדריה לדבוריה

תרין תלתא זימני אי אפשר דלא מיתרמי

ליה באמצע שימה ההוא דהוה כתיב ביה

תילתא בפרדיםא אזל מחקיה יולגגיה דבי"ת

וכרעיה ושויה ופרדיםא אתא לקמיה דאביי

יאמר ליה מאי מעמא רויח ליה עלמא להאי

וי"ו "יכפתיה ואודי ההוא דהוה כתב ביה

מנת ראובן ושמעון אחי הוה להו אחא

דשמיה אחי אזל כתב ביה וי"ו ושויה ואחי

אתא לקמיה דאביי אמר ליה "מאי מעמא

דחיק ליה עלמא להאי וי"ו כולי האי כפתיה

ואודי ההוא שמרא דהוה חתים עליה רבא

ורב אחא בר אדא אתא לקמיה דרבא אמר

ליה דין חתימות ידא דידי היא מיהו קמיה

דרב אחא בר אדא לא חתימי לי מעולם

כפתיה ואודי א"ל בשלמא דידי זייפת אלא

דרב אחא בר אדא דרתית ידיה היכי עבדת

אמר אנחי ידאי אמצרא ואמרי לה קם אזרנוקא

וכתב: מתני' מכותבין גם לאיש אע"פ שאין

אשתו עמו יוהשובר לאשה אע"פ שאין בעלה

ל) כש"ל מ"ז. ב) כתובות כל.

ה) רש"ל לו"ן, כ) כחובות כם. ע"ש, ג) (עי תוס' כתובות כה: ד"ה האמר), ד) לקמן קעה:, ה) [שבת יט. חולין קה.], 1) [בערוך ערך ככא צ' גרם לכביה פי׳ מחק השינים של בי"ת של מעלה ושל מטה], ז) [ב"מ כד.], ה) ל"ל בפ"ב, ע) ל"ל דאומרת. רש"ש,

הנהות הב"ח

(מ) גמ' שית מאה איסתרי חחא (מ) גם פוע נמה הקטתי ווווע (שית מאה זוזי וחד זואא) תא"מ ונ"ב ר"ח לא גרס ליה: (ב) רשב"ם ד"ה אמר אביי וכו" לכי שב בידי לתנת מפיי וכו דאמרינן התס: (ג) ד"ה אמלרא וכוי והעוברים על גער: (ד) ד"ה והבעל נותן עכר שכר הגט: (ה) תום' ד"ה ומעוי להר זוזי מימה זוזי נמי משוי להר איסמירי: (ו) בא"ד להו מיסמיכי: (ו) בא"ד כדאשכחן צווזי וכו' ולמ חשבינן להו נסלעים: (ו) ד"ה אע"ש שאין וכו' ולא נמן עד משרי וטרפה שלא כדין מלקומות: (ח) בא"ד עד שעת מנקוחות: (ח) באיד עד שעת נמינה דהכי פרכינן כל"ל ותינוח שלה כדין נמחק: (ט) ד"ה ושוכר וכוי ולה נתנה עד משרי ואדלא מדבנא למונתה: (י) בא"ד מלי לחוקתי בשובר דאית ביה הקנאה:

לעזי רש"י

מגויזצ"א (ציגוני"א). צפחת עור לשאיבת מים מבארות.

מוסף תוספות א. דאיסתירא גדולה היא א. ראטורוא גורוו ווא מוזא כדאמרינן בפ' הישן (סוכה כב:) כזוזא מלעיל כאיסתרא מלתחת. שיטה מקובלת, ועי"ש בתוד"ה מוחל. מקונלת. ועיים נחו"ם מח"ם.

ב. [דלפירושו] הא דאמרינן
מאי אמרת שית מאה אמחירי
הוווי שהרי יד בעל השטר על
החתונה מתפרש בניחותא
שית מאה א'ק לומר על כרוון
שית מאה א'סתירא שהן
השטר על התחתונה. ניטכ"ל.
גרועין מוווי שהרי יד בעל
השטר על התחתונה. ניטכ"ל.
ג. ורבינו שמואל פי׳
דאמרינוי ברמרי של זוניו . (שהן גרועין מזוזי) הוא סלע (שהן גרועין מוחי) הוא סלע מדינה שהוא חצי זוז צורי כדאיתא בב"ק (לז.) בעובדא דחנן בישא, כי כסף מדינה שמינית צורי ולפיכך סלע מדינה שיש בו ד' דינרי מדינה הוא חצי דינר צורי, והשתא מפרשינן באתמה שנאמר שית מפו שיבן באונמוז שנאמו מאה איסתרי וזוזא כי אין לך לומר כך שזה לעליותא הוא ואנן קיי״ל יד בעל השטר על התחתונה, הא אין לך לומר התחתונה, הא אין לך לומר אלא שית מאה זווי מדינה וווזא. ריענ״ל, T. [ל]מי שמודד האויר (בין הסכך) מלמעלה כי הדדי כשרה לפי שהוא עומד כפרוץ (דפרוץ כעומד כשר) אבל העומד מלמטה בארץ ומעיין כלפי מעלה ודומה כי הדדי פסולה זוזא דומה בעיניו קטן כאיסתרא מחמת שהוא רחוק ממנו, וראיה לדבר ונהי בעינינו כחגבים (במדבר יג) וכוכב גדול בשמים דומה בעינינו כקטן, סוכה כב: תוד"ה בעינינו כקטן, סוכה כב: תוד"ה מחא. ה. ואזיל בעל וזבין פירי מניסן ועד תשרי. רמנ״ן. פירי מניסן ועד תשרי. רמנ״ן.

איסתרי. סלעים: יד בעל השטר על החחחונה. ולית ליה אלא איסתרי דאינון כל אסתירא פלגא דווזא כך פירש ר״ח. ונראה לי דווזי יקבל דאסתירי הוו סלעים ויש בכל אחד ארבעה דינרין אבל אסתירא פשיטי אינהו ודאי הוו פלגא דוווא דהיינו סלע מדינה כדאמרי׳ בכבא קמא (דף לו.) גבי התוקע לחבירו בעובדא דחנן בישא: ומשוי להו זוזי מאי אמרת שית מאה

אמר אביי לא לחוי איניש חתימת ידיה כו'. אדם שלריך לכתוב חתימת ידו על קלף ולהשליך לבית דין כדי שיכירו בית דין חתימתו כי ההיא דאמרינן בכתובות בפרק האשה שנתארמלה (דף כא.) כגון ראובן ושמעון שהיו חתומין בשטר ומת שמעון וחין מי שיכיר חתימת שמעון אלא ראובן ואחד מן השוק (כ) ואמרינן התם שיכתוב ראובן כתב ידו וישליכהו לבית דין ובית דין מקיימין חתימת ידי ראובן הכתוב בשטר מכתב ידו שהשליך בב"ד וחין לריך ראובן להעיד על כתב ידו שבשטר זה כתב ידי ובאין ראובן ואחד מן השוק ומעידין על חתימת שמעון ואמר אביי כשיחתום ראובן להשליך לב"ד לא יחתום בסוף הקלף אלא בתחלתו שלא יהא חלק מלמעלה שמא ימלאנו אדם רע ויכתוב בחלק שלמעלה מחתימתו אני החתום לויתי מפלוני כך וכך ממון ותכן הוליא עליו כתב ידו כו' והיינו חתימת ידו כדתנן (גיטין דף עא:) כתב סופר ועד כשר ואמר ר' ירמיה חתם סופר שנינו: בובינה. מוכם וישראל היה: כי חלפי רבנן. ותשלח כתב ידך למחול המכם אמחול להן: הוה נגיד. מושך בקלף כדי שיחתום אביי מלמטה: אמר אביי מחלת ועד י' לא לכחוב בסוף השיטה. דמזייף וכתב לתלת תלתין ולארבע ארבעין ולחמש חמשין וכן עד עשר יכתוב לעשר עשרין אבל אחד עשר אינו יכול לזיופי דלריך למכתב אחד ועשרים וכי כתב בין החד עשר וי"ו נראה דחוק ומינכר: ואי איסרמי ליה. ארבע או חמש בסוף שיטה: ליהדר. ולדכריה להאי סכומא עד דמיתרמי ליה באמצע שיטה דאפי׳ אם יזייף וכתב אין למדין אלא מן התחתון כדקתני מתניתין: ההוא

דהוה כתב ביה חילחה בפרדיסה. כך היה כתוב בשטר זבינית לפלוני בגינתא דאית לי תילתא בפרדיסא אזל הלוקח מחקיה לגגיה דבי"ת מכאן ומכאן ושוויה ופרדיסא וא"ל מכרת לי תילתא דגינתא וכל

הפרדם כולו והא שטרא: ההוא שטרא דהוה כתוב ביה מנת ראובו ושמעון אחי. דאית להו באתרא פלונית מנת חלק קרקע שיש לשני האחין והוו להון אחא אחרינא ששמו אחי והוה ליה מנתא בהדייהו ואזל הלוקח ושדא ביה וי"ו ושוייה ואחי וטען דמנתא דתלתא זבינית: דרסיתא ידיה. ידיו רותתות ואותיות חתימתו פורחות: אמלרא. על חבל הנטוי משפת הנהר אל שפתו שניה והעוברים ש גשר קלר נשענים בו ועוברים והוא נע ונד כל שעה: אזרנוקא. סגויזל"א בלע"ז שבו דולין מים מן הבור: קם אזרנוקא. עלה עליה וחתם וכל גופו נע ונד וידיו רותתות: בותבר' כוסבין גט לחיש. כותבין וחותמין לו והוח יגרש בו את אשתו כשירלה אע"פ שאין אשתו עמו בשעה שנותנין לו

בכ"מ ארבע זוזי ולא חשבינן להם בסלעים ופירוש רבינו חננאל שפירש דאיסתרי יהבינן ליה והן פחותין מוחי כדאמר איסתרא פלגא דוחא לא נהירא דמאי אמרת אינו מתקיים בשום מקום ב אלא נראה לרבי כרשב"ם מתוך הלשון דקאמר מאי קאמרת דמשמע דהא ליכא למימר כמו מאי אמרת לסטים מזויין כו' (קדושין דף יא.) ג ולספרים דגרסי אלא מאי איכא למימר אי שית מאה איסתרי חחא אי שית מאה זחי חחא יד בעל השטר על התחתונה לפי אותן ספרים יכול בטוב לפרש דאיממרא בציר מווא והוו הני זוזי זוזא צורי מיהו רבינו חננאל גרים מאי אמרת שית מאה איסתרי חווא יד בעל השטר על התחתונה ור"ת היה גרים בסוכה (דף כב: ושם ד"ה מחא) זווא מלעיל כאיסתרא מלחחת ומפרש זון שעומד ברחש ההר שהוא גדול דומה לאיסתרא

ומוי. מימה זוזי נמי משוי איסתרי דמסכי להו

וווי אלא שית מאה איסתרי שגדולים יותר א וי"ל דוווי רגילים לכתוב

בשטרות אע"פ שיש מטבע גדול ממנו (וו כדאשכחת בזוזי לורי דקאמר

באיסתרי א"כ לית לן למימר מהאי טעמא שית מאה

שהוא קטן לעומד למטה ד: לבתוב בסוף שימה. פירוש אי כתב לשון נקבה דכתב תלת ולא כתב תלתה: את על פי שאין אשתו עמו. וא״ת וליחוש שמא כתב ליתן ניסן ולא נתן עד תשריה וטרפה (י מלקוחות שלקחו הפירות מן הבעל עד תשרי למחן דחמר דחף לחחר שנתן עיניו לגרשה חוכל פירות עד שעת נתינה (ח) שלה כדין דהכי פרכינן סוף פ"ק דבבא מליעא (דף יט.) על מצא גיטי נשים דקאמר בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה ומשני התם דאמרינן לה אייתי ראיה מאימת מטא גיטא לידך וה"מ בנפל דאיתרע

הוא דמלריך הכי אבל הכא דלא נפל

אמאי לא חיישינן להכי ואור"י דלא

מקדים איניש פורענותא לנפשיה

עמה יובלבד שיהא מכירן יוהבעל נותן שכר הלכך היכא דאיתיליד ריעותא דוקא כותביו חיישינן והכי אמרינן ח׳ בפ״ק דגיטין (דף ית.) דלא מקדים איניש פורענותא לנפשיה שיכתוב לה גט קודם

שירצה לגרשה וגיטין הבאים ממדינת הים קלא אית להו ": לשובר לאשה אע"פ שאין בעלה עמה. וח"ת וניחוש שמח כתבה ליתן בניסן ולה (ש) נתנו עד תשרי ומזבנה לכתובתה בטובת הנאה " ואזיל בעל וטריף לקוחות שלא כדין ' הא פריך הכי בפ״ק דב״מ (דף כ.) על מלא שובר ומשני ש"מ איתא לדשמואל דאמר המוכר שט"ח לחבירו וחזר ומחלו מחול שאף מוחלת לבעל אם היתה רוצה ואביי משני עדיו בחיתומיו זכין לו "א והא דשביק מתני' ופריך אברייתא משום דמתני' מלי לאוקמי (י) בשטר דאית ביה הקנאה אבל התם קתני אין האשה מודה כו' דמשמע שאומרת שלא נחנתו לבעל עדיין ומה בכך אם בהקנאה מיירי אע"ג דמצי לפרש דאומרש מזוייף הוא משמע דמיירי בכל ענין אין

האשה מודה בין שאמרה מזוייף בין שאומרת לא נחתיו עדיין לבעל:

הגט כתוב וחתום דהא לא בעינן דעתה שהרי היא מתגרשת בעל כרחה: ושובר לאשה אף על פי שאין בעלה עמה. דלדידה חוב הוא ולבעלה הוי זכות וזכין לאדם שלא בפניו והיא לריכה להזהר בו שלא יבא ליד בעלה עד שתחבל כסף כתובתה: **ובלבד שיהא מכירן.** בגמ' [ע"ב] מפרש לה: והבעל נותן שכר. (ד) הגט. טעמא מפרש בגמ' [קסח.]. ושכר השובר דוכותו הוא דלא תהדר וחגבה כתובתה זימנא אחריתא: וכל זמן שלא נתן היה ל. לאכול ולמכור פירי נכסימלוג שלה שתקנו חממים לבעל לאכול פירות של נכסי מלוג אשתו שנפלו לה לירושה. כש"י צ"מ יט. 1. [דלמ"ד כיון שנתן עיניו כותבין

מזייף: ואי מתרמי ליה. בסוף שיטה חד מכל חשבון זה מתלת ועד עשר: ניהדריה לדיכור וקיבל עליו פלוני אחריות של כך וכך סלעין ואי אפשר בחד מתלת דלא מתרמי החשבון באמצע שיטה ואי מזייף בסוף נלמוד מההוא דאמצע שיטה: ההוא שטרא דכתב ביה תלתא בפרדיסא. זבן פלוני לפלוני: אזל. הלוקח בעל השטר ומחק ב' מלמעלה ומלמטה ושוה זי הפרא שטה זה כוב ביה דמות בפריטה בפריטה ובן לפני מלמת הפריטה ביל ושם ומוק ב מהטפנה ומוק ב מהטפנה רומלמטה ושוה זי ופריטה דמשמע תלתא בשדה זבן ליה וכוליה פריטא כלומר שמעון שהן אחין מכרו לי מנת שלהן חלקן שירשו מאביהן: אול וכתב ז' ושויה ואחי. ראובן ושמעון ואחי זבינן לי מנת שלהם: האי מאן דמחוי אחתימות ידיה בבי דינא. כרי שיכירו ביד אם יבוא להם היום ומחר חתימה דומה לזה שידעו שהוא חתמו ואם אינו דומה לזו שדעו שזיוף הוא: לא ליחוי בסוף מגילתא. בגליון מלמטה אלא מלמעלה דאי כתב למטה דלמא משכחת לה אינש ומזייף וכתב על גבי חתימתו דמסיק

שלה שחקנו חמכוס לבעל הצרות של נכסי מדוג אשתו שנפלו לה קירוטה. לפץ "צ"מ ענן. 1. [דמ"ד כיון שנחן עיניו לגרשה שוב אין לבעל פירות] שפיר יש לטרוף כל מה שמכר משעת כחיבה, והש לפוגתא במסי גיטין בכי שני (יוז). שם. 7. אע"פ שיש זמן מרובה בין כתיבה לנתינה לא חיישינן להכי דנהנו... מינושי הכיין. 1. ואי איתא למטרף אמרינן ליה אייתי ראיה אימה מטא גיטא לידן הצדומרינן גבי מצא גט אשה בשוק, מינושי כ"ץ. 0. כלומר בוול לפי שנותן מעותיו בספק שאם תמות היא יישנה לצר ויפסיד מי שלקחה, ואם ימות בעלה או יגרשנה יהיה לוקח במקומה ויגבה כתובתה. כש"ע ב"ע כ"ע: ". ודןמפיק לשובר שכתוב בניסן ויקדום לשטרו של לוקח ויחוק הבעל בקרקע המיוחדת לכתובתה שלא כדין. שס. יע: ". ודןמפיק לשובר שכתוב בניסן ויקדום לשטרו של לוקח ויחוז את המכרה שבנתיים כלום. לש"י ג"ע כ"ע "ג" ג"ע כ"ע. ליחוי בסוף מאלה האי כתב למטה ותנן כר: ההוא בזבינא. בעל מכס: אחוי ליה אביי חתימתו בריש מגילתא. והיה רוצה לזייף על גבי חתימתו שיהא חייב לו: אין חתימות ידי הוא. שהיה דומה לכתיבתו: בשלמא חתימת ידי מצית לויופי שפיר. משום ביה זווי כך וכך והוא חתום למטה ותנן כר: ההוא בובינא. בעל מכס: אחוי ליה אביי חתימתו בריש מגילתא. והיה רוצה לזייף על גבי חתימתו שיהא חייב לווע הדו בעבר האחר ית בשלמ האחר וקשור חבל מזה לזה וסומכין שם דבחור אנא וכוות מתיכתי ידיה. מהמת שהיה זקן היו ידיו רותתות היכי מצית לכוונו: א"ל אנהי ידא אמצרא. במעבר הנהר היה נסר קטן קצר כמו גשר ומזה בשפת הנהר קבוע יתר ובעבר האחר יתר האחר וקשור חבל מזה לזה וסומכין שם ידיו מעור מכח המים ועל אותו נסר הנחתי ידי והיתה מרתת כיד של זקן ווייפתי: זרנוקא. שקורין ציקיניא שדולין בכור דרתת ועליה הנחתי ידי מתנה שאו שמות שמות מפור שהוא שה לצורך עצמן הן מבקשין: והבעל בעל כרחה: והשום לאשה לב"ד ואמרה כתבו לי שובר מכתובתי שאתן לבעלי שגרשני כשיפרע לי כתובתי כוחבין לה אע"פ שאין בעלה עמה: ובלבד שיהא. הסופר ובית דין מכירין האשה והאיש שלצורך עצמן הן מביפרע לי כתובתי כוחבין לה אע"פ שאין בעלה עמה: ובלבד שיהא. הסופר ובית דין מכירין האשה והאיש שלצורך עצל היובר לאשה. אם באת אשה לב"ד ואמרה כתבו לי שובר מכתובתי שאתן לבעלי שגרשני כשיפרע לי כתובתי כוחבין לה אע"פ שאין בעלה עם באר הוחוד לי שובר מכתובתי שאתן לבעלי שגרשני כשיפרע לי כתובתי כוחבין לה אע"פ שאין בעלה עם באת אשה לב"ד ואמרה כתבו לי שובר מכתובתי שאתן לבעלי שגרשני כשיפרע לי כתובתי כוחבין לה אצ"פ שאין בעלה עד"ם.

ממ א מיי׳ פכ"ז מהלי מלוה ולוה הל' טו ועי נמט זמט טלי עד בהשגות ובמ"מ סמג לד טוש"ע ח"מ סי' סעיף טו: נ ב טוש"ע ח"מ סי סט

מעיף [א] ב: בא ג מיי פי״א מהלכות מלוה ולוה הלכה ג סמג נא ג מייי פיים מהככות מלוה ולוה הלכה ג סמג עשין גד גה טוש"ע ח"מ שם סעיף א וסיי לט בטור: גב ד ה מייי שם פכ"ז ד ה מיי׳ שם פכ"ז הלכה יג סמג שם

:טוש"ע שם סעי׳ ג טוש"ע שם סערי ג:

גר ט מיי פ"צ מהלכות
גירושין הלי ג ופכ"ד
מהלי מלוה לוה הלי א סמג
עשין ג וסימן לד טוש"ע
אה"ע סי קב סעיף ג: בה י מיי פכ"ד מהלי מלוה ולוה הלכה א סמג עשין נד טוש"ע אה"ע סיי קי

לד טוש"ע אה"ע סי קי סעיף א: בו כ מיי שם הלי ג ועי במיימ ופיד מהלי גירושין הלי ג סמג שם נירושין הלי ג סמג שם ל מיי שכיד מהלי מלוה ל מיי שכיד מהלי מלוה ולוה הלי ב ועי במיימ ושיב בהגחת סמג שם טושיע בהגחת סמג שם טושיע לה"ע סי קי סעיף א:

מוסף רש"י

וכתיב דמסיק ביה זוזי. למעלה מן החתימה יכתוב שזה החתום לוה ממנו מנה וכותב כך מנה מפלוני (כתובות כא.). הוציא עליו. מלוה, כתב ידו. של לוה שהוא חייב לו ממון ואין כלן עדות אחרת (לקמן קעה:). גובה מנכסים בני חורין. וממשעבדי לא דלית ליה קלא לדבר שאינו עשוי בעדים (כתובות כא.) דלא גובה ממשועובדים אלא מלוה הכחוב תרתי, שטר ועדים מפקי ניה לקלא ולקוחות הוא דאפסידו אנפשייהו שלא חקרו בדבר ויניחו בני חרי למוכר לגבות מהם

רבינו גרשום

להן לפרוטות בסכום חשבון היו מצטרפין אותן ומשווי היו מצטרפין אותן ומשווי להו זוזי בשטרא ולא כתב פריטי: יד בעל השטר על התחתונה. ולא מגבי שית מאה ווזי וזווא: מתלת ועד עשר לא ליכתוב אינש בסוף שיטה. לא ליכתוב אינש בסוף שיטה. של שום שטר דאי כתב בסוף שיטה תלת מצי זיופי המלוה וכתב תלתין והכי נמי מארבע מצי למכתב ארבעיז וכז כל מביי למכונב אור בנין זכן כל החשבון עד עשר מצי לזייף אבל אי כתב אחד עשר בסוף שיטה לא מצי לזיופי ולמכתב אחד ועשרים משום דצריך . למכתב ו' בין אחד ועשרים ואי מזייף להאי ו' איכא היכרא י ידחיה משאר אוחיות ומשוח לא כתבי בשטר חשבון אלא לוה סלע כותב פלוני לוה סלע וכז לשנים כותב סלעיז ולא ם ומעוט סלעים שנים. ואי הא לא קשיא דכיון דסלעין סתם לא הוי אלא שנים משום סונם לא יווי ארא סנים מוסים ההוא פורתא לא מזייף אלא מתלת ולעיל דזיוף גדול הוא